

Inter Rescue

Kivonat a KARISZ Inter Rescue kutató kutyás szakág minősítő rendszeréből

A KARISZ Karitatív Szövetség 2003-ban azzal a céllal jött létre, hogy elsősorban Magyarországon, valamint a szomszédos országokban működő mentőcsoportokat egységesítse. Szükség esetén egymást kiegészítve segítsenek. A cél megvalósítása érdekében az évek során a legkülönbözőbb természeti katasztrófáknál (földrengés, cunami, sár/hó lavina, stb.) és hazai bevetéseken szerzett tapasztalatok alapján bevezetésre került az egységes képzési és vizsgarendszer. Működő tagszervezetek szakembereinek tapasztalatai alapján elfogadásra került a speciális mentés köréhez tartozó szakágankénti feladatrendszerek meghatározása illetve azok működőképességének biztosítása, ellenőrzése. Ennek nagyon fontos eleme a kutatási feladatokat ellátó kutyás szakág, ami a speciális mentőtevékenység alapját képezi. A többi szakág beavatkozása (búvár, alpin, egészségügyi, stb.) a kutyás felderítők eredményeitől függ. A kutyás kutatók (kutyá és vezetője) üzembiztossága és eredményessége érdekében létrehoztunk egy teszt-és vizsgarendszert, valamint kialakításra került egy kiképzőközpont, ahol ezeket mind teljesíteni lehet.

Teszt-és vizsgarendszer célja

Arra hivatott, hogy a tevékenységre szánt kutyákat kölyökkortól felkészítsük, teszteljük, vizsgáztassuk, életszerű feladatokon keresztül gazdájukkal együtt. A kutya az öregségi szakaszába érve gazdájával állapotfelmérésen vegyen részt, ahol részfeladatok ellátására is alkalmasságot nyerhet. A rendszer egységesíti a személy felkutatásokban résztvevő kutyavezetők és kutyáik képzését, felkészültségük szintjeinek ellenőrzését. Lehetővé teszi a teljesített követelmény rendszernek megfelelő minősítések, ajánlások kiadását.

Képzésre - Teszt-és vizsgára való jelentkezés feltételei

Kiképzésre jelentkezhet minden olyan kutyavezető aki, megfelel a személyi feltételeknek és szervezetének vezetője javasolja. A felkészítés központi igénynek megfelelően turnusokban történik, Minimum létszám 5 fő

Kornak megfelelő tesztre, vagy vizsgára jelentkezhet kutyájával minden olyan kutyavezető aki, elsajátította a központi tanfolyamok anyagait és az elméleti teszten megfelelt.

Döntnökök: A KARISZ szervezeti arányának megfelelően 5 fős a testület. Lemondás, vagy kihalás útján megüresedett hely pályázható.

- Nagykorúság betöltése
- KARISZ tagszervezeti ajánlás
- Kutya kiképzői-kiképzésvezetői tanfolyam megléte

*„Alapvető szakmai követelmény a mentésbe bevonható hazai kutató feladatokat
ellátó alegységhez – mentőkutyás szervezet/alegység”
című dokumentum részét képező
2. számú melléklet*

- Legalább 4 éves állami szerv által igazolt eredményes kutyás kutató tevékenység
- A KARISZ teszt és vizsga rendszerének elméleti és gyakorlati ismerete

Központi tanfolyam anyagai

- bevetési területen történő viselkedés, etikai elvek
- adatgyűjtési és kiértékelési technikák (megtörtént szituációs gyakorlatok)
- térkép és tereptani ismeretek
- helyszín feltérképezése, vázlat készítési szempontok
- nyomképletek felismerése, területi lezárás, helyszínelési ismeretek
- rádió forgalmazási szabályok ismerete
- feltaláláskor személyek állapotának felmérése alkalmazható eü. ellátások a szaksegítség megérkezéséig (szituációs gyakorlatok)
- Mentőszervezete által használt eszközök ismerete
- Alpintechnikai alapismeretek (romkutatás)
- Statikai ismeretek (romkutatás)
- Műszaki mentési ismeretek (romkutatás)
- vízi járművek megismerése (vízi kutatás)
- vízi mentő alapismeretek
- bűvár technikai alapismeretek
- állatvédelmi előírások ismerete
- kutya kinológiai ismeretek
- kutya egészségügyi ismeretek
- kutya alkalmazhatósági területei
- szagok fennmaradása és terjedése, az időjárás és terepviszonyok függvényében
- a kutyák korhatárának megfelelő teszt illetve vizsga anyagának megismerése
- képzési elvek technikák megismerése, elsajátítása -

Személyi feltétel.

- **KARISZ Tagszervezeti** tagság (küldő szervezet elnökének ajánlása)

- nagykorúság elérése (betöltött 18 életév)
- igazolt büntetlen előélet (erkölcsi bizonyítvány)
- egészségügyi és pszichikai alkalmasság
- proszektúrai igazolás

Kutyás team-el szemben támasztott gyakorlati követelmények

A KARISZ célja, hogy olyan kutyavezetőt illetve kutyát képezzen, akik együttesen a legkülönbözőbb helyzetekben helyt tudnak állni és segítséget nyújtsanak jelzéseikkel az eltűnt személyek felkutatásához. Ennek megvalósítása érdekében az alábbi tesztfeladatok elvégzését tartja szükségesnek:

Kutyák alkalmassági szempontrendszere:

- feladat ellátásához szükséges genetikai és fizikai alkalmasság
- idegrendszeri rátermettség
- higiéniai és egészségügyi kontrollok (oltások)
- **Oltási könyv - hazai és külföldi kiviteli állatorvosi igazolás**

Kölyök korban történő gazdához való kerülés, szocializálás

- lakóközösségen belüli nevelés, családhoz, emberekhez való szoktatás
- szobatisztaságra való nevelés
- pihenőhelyhez szoktatás
- szállíthatóság fokozása

. KÉPESSÉG VIZSGÁLAT 6-8 HÓNAPOS KUTYÁK SZÁMÁRA

Követelmény

FEDETT TERÜLET:

- A/Vezető követése
- B/Kapcsolattartás
- C/Keresési stílus
- D/Kitartás (ragaszkodás)

ROMOS TERÜLET:

- A/Vezető követése
- B/Kapcsolattartás
- C/Keresési biztonság
- D/Kitartás (ragaszkodás)

ÉRZÉKENYSÉG:

- A/Füstön átkelés
- B/Zajtűrés

SZÁLLITHATÓSÁG:

- A/Járműbe beszállás
- B/Járműbe viselkedés
- C/Jármű elhagyása

APPORTKÉSZSÉG:

- A/Aktivitás
- B/Fogáskészség

IDEGRENDSZER:

- A/Kínérzékenység:
- B/Agresszivitási hajlam:

KUTYÁK KÖZÖTTI VISELKEDÉS:

- A/Alkalmazkodó képesség

ÉRTÉKELÉSEK

HIÁNYOS: a teszt folyamán sikertelenül, vagy nehézségek árán végrehajtott feladat

- csak a hiányok pótlása után adható ki minősítés
- 1 hiányos feladat esetén 1 hét eltelté után újra értékelhető a minősítés (csak a hiányos feladatból) az előző megfelelők figyelembe vételével:
- egynél több hiányos gyakorlat esetén 1 hónap eltelté után teljes tesztre lehet újra jelentkezni (eredménytől függően minősítést szerezni)

MEGFELELŐ: hiányosság nélküli, biztonsággal végrehajtott gyakorlatok

Megszerezhető minősítések

1 a /nevű kölyökkutya ésnevű vezetője a 6-8 hónapos kori tesztet eredményesen teljesítette. Felkészülhet a következő 2/ fiatal osztályos tesztre.

1 b/nevű kölyök kutya ésnevű vezetője a 6-8 hónapos kori tesztet az alábbi felsorolt hiányokat pótolva idő múlva ismételheti

Gyakorlati végrehajtás:

fedett terület:

- a kutya vezető kutyája mozgásával ellentétesen mozogva vezényszó kiadása nélkül közlekedik a gazos területen döntnöki utasításig
- kutya takarásban várja vezetője elbújását, majd elengedéskor aktívan keresi (3 perc elteltével egyszeri hangjel adható)

romos terület:

- a kutya vezető kutyája mozgásával ellentétesen mozogva vezényszó kiadása nélkül közlekedik a romos területen döntnöki utasításig
- kutya takarásban várja vezetője elbújását, majd elengedéskor aktívan keresi (3 perc elteltével egyszeri hangjel adható)

érzékenység:

- a kutya vezetője szabadon behívja kutyáját egy 6m x 6m -es füstfolyosóval szegélyezett négyzet közepébe, majd együtt kijönnek(3 biztatás megengedett)
- a kutya vezetője szabadon követő kutyájával 1m -en belül elhalad egy járó aggregátor, vagy kompresszor mellett majd megállva láncfűrész kerül beindításra

szállíthatóság:

- szállító jármű ajtó nyitásának nyugodt tűrése, engedélyre beszállás
- szállító járműben 15 perc eltöltése, gépkocsi körül sétálók, kutyák
- szállító jármű ajtó nyitás annak nyugodt tűrése, engedélyre kiszállás

apportkésztség:

- közelbe 3 m majd 8 m távolságra eldobott , 15 m-re kitett tárgy megszerzése •

felvett tárgy tartós birtoklása, kényszer nélküli gazdához vitele

idegrendszer:

- kutya mellett tapsolás, lábbal dobbantás, vagy felfújott papírzsák eldurantása

Kutyák közötti viselkedés:

- idősebb kutyák közötti alkalmazkodó képesség szabadon kötetlenül

1/ A-B FELKÉSZÜLTSEGI VIZSGÁLAT

1,5 ÉVES KORT BETÖLTÖTT SPECIÁLIS KUTATÓ KUTYÁK SZÁMÁRA

KÖVETELMÉNY:

FELADATOK

SZÁLLITHATÓSÁG

A/Gépkocsiba beszállás:

B/Gépkocsiban való viselkedés:

C/Gépkocsiból kiszállás:

GAZDA MELLETT VÉGREHAJTANDÓ

A/Folyamatos haladás:

B/Fordulatok:

C/Ültetés:

D/Helyben maradás:

E/Fektetés:

F/Helyben maradás:

IRÁNYITHATÓSÁGI FELADATOK

A/Előreküldés megadott irányba : (min 15 m)

B/Jelre fektetés:

C/Fektetésből továbbküldés:

D/Jobbra – balra irányíthatóság:

E/Behívhatóság

FELTÉTLEN ELHOZÁS: (egy pontból – 3 tárgy)

A/Fémtárgy (kulcscsomó)

B/Szövet tárgy (szatyor)

C/Nehézapport (3 kg)

ÜGYESSÉGI FELADATOK

A/Akadályok leküzdése

B/Gazdával együtt adott pontra eljutás

C/Magasból mélybe való eljutás

ÉRTÉKELÉS

HIÁNYOS: a teszt folyamán értékelhetetlen, vagy sikertelen a feladat végrehajtása

I/A KEZELHETŐSÉG : „MEGFELELT” szak minősítés elérése esetén végrehajtható az I/B teszt (70 % alatti teljesítmény esetén a I/A teszt min. 1 hónap múlva meg kell ismételni!)

Megszerezhető minősítések :

a/.....nevű kutya ésnevű vezetője a szakági vizsgát eredményesen teljesítette. A vizsgától számított egy évigév ,,,,,,,,hónapig kontrol kutya mellett dolgozhat, jogot és gyakorlatot szerezve az éveteltele utáni önálló munkára.

a/.....nevű kutya ésnevű vezetője a szakági vizsgát hiányosan hajtotta végre. A vizsgától számítottév ,,,,,,,,hónapig felkészülhet és újbóli szakági vizsgára jelentkezhet.

I/ A-B FELKÉSZÜLTSEGI VIZSGÁLAT

I/A GYAKORLATI VÉGREHAJTÁS

Szállíthatóság:

- . gépkocsi ajtaját kinyitjuk a leültetett, helyben maradó kutya előtt, jelre beszállítás
- . gépkocsiba zárt kutya viselkedése, báméskodó emberek, kutyák elhaladásakor
- . gépkocsi ajtaját kinyitjuk a benn lévő kutya előtt jelre kiszállítás

gazda mellett végrehajtandó:

- . döntnök irányításának megfelelően menetgyakorlat, fordulatok,ültetés-helybenmaradás, fektetés-helybenmaradás (szabadon)

irányíthatósági feladatok:

- . döntnök utasításait követve megadott irányba küldés, jelre fektetés, utasításra továbbküldés ,jobbra-balra irányítás , behívás

feltétlen elhozás:

- . a kutyától 10 m-re , egymástól 2 m-re elhelyezkedő sorszámozott 3 tárgy (kulcsesomó, szatyor, 3 kg-os apport) döntnök kérése szerinti elhozatása

ügyességi feladatok:

- . kutya szabadon 1 m-es palánk , libikóka , fektetett létra , hordó akadály leküzdése
- . döntnök meghatározása alapján a kutyát hámban-háton egyik helyről a másikra kell eljuttatni életszerű terepen
- . 8 m-től magasabb helyről a kutya vezető kötélén leereszkedik a kutyájával

I/B FELADATOK

SZAGTECHNIKAI FELADATOK

A/Tárgyról személlyel azonos szagkatlan

kiválasztás (három szimat katlan közül
szabadon követéssel)

B/ 100 m hosszan nyom kidolgozása

(szabadon követéssel)

C/ Nyomhoz tartozó használati tárgyak jelzése (bejelentett módon 3 db tárgy)

D/ Magasban található személy jelzése

ÉLŐ ÉS HALOTT SZAGÁNAK MEGKÜLÖNBÖZTETÉSE

A/ Élő személy jelzése zavarással

B/ Halott imitáció jelzése zavarással

FEDETT TEREPEN KERESÉS

A/ Kitartás (1 km megelőző futás)

B/ Keresési stílus (kontaktus tartás)

C/ Vadközömbösség

D/ Fekvő személy jelzése

E/ Ülő személy jelzése

F/ Odavezető képesség

ROMOS TERÜLETEN KERESÉS

A/ Rombiztonság (mozgás, hang, füst hatások)

- B/ Irányíthatóság (utasítások a mozgásra)
- C/ Vízszintes búvóhelyen személy jelzése
- D/ Függőleges búvóhelyen személy jelzése
- E/ Mutatási képesség (kaparási ösztön)

I/ A-B FELKÉSZÜLTSEGI VIZSGÁLAT

1,5 ÉVES KORT BETÖLTÖTT SPECIÁLIS KUTATÓ KUTYÁK SZÁMÁRA

I/B GYAKORLATI VÉGREHAJTÁSA

Szagtechnikai feladatok:

- . a kutya vezetője 3db szagkonzervátum közül indító szagként kiválaszt egyet a kutyában történt szagrögzítés után egy 20 m x 2 m-es leszalagozott területen a három rögzített szagmintával megegyező és kijelölt szimatkatlanok közül a választottal megegyező felkutatása szabadon , azonosítás után indítás közlése
- . a szimatkatlantól a kutya széljárásnak , erősségnek megfelelően szabadon nyomoz
- . a nyom 50 cm-es körzetében nyommal szagazonos 3 tárgy jelzése bejelentett módon
- . nyom végén való viselkedés , talajról légszimatra való átváltás , személy kitarató jelzése

élő és halott szagának megkülönböztetése:

- . 5 rejtekhelyből élő személy kiválasztása , előre bejelentett módon való jelzése , 4 terelő szag (madár , szőrmés állat , élelem , mész , emberi ürülék)
- . 5 rejtekhelyből halott konzervált szagának , előre bejelentett módon való jelzése , 4 terelő szag (madár , szőrmés állat , élelem , mész , emberi ürülék)
- . 6 rejtekhelyből élő személy , majd halott konzervált szagának bejelentett módon jelzése , 4 terelő szag (madár , szőrmés állat , élelem , mész , emberi ürülék)

fedett terepen keresés:

- . pórázon vezetett kutyával lassú futásban történő 1 km megtétele
- . zárt vadak lakta kertben egy ülő és egy fekvő személy megkeresése , jelzése
- . kutya személyeknél 3 perc tartózkodása kitarató jelzése , elhívás után oda vezetés

romos területen keresés:

- . kiépített mű romon füst és hanghatás mellett irányított szisztematikus keresés kutya vezető segítő kutyája balesetmentes mozgását, az elterelő ingerek melletti elhaladást biztosítja (aggregátor, égő tűz , hangszórón földrengés moraj , mentők mozgása)
- . vízszintes és függőleges kiépített búvóhelyen található személyek jelzése
- . több oldali kontrolálás , mutatósi képesség (kaparással történő irány jelzése)

2/ A-B FELKÉSZÜLTSEGI VIZSGÁLAT 2 ÉVES KORT BETÖLTÖTT SPECIÁLIS KUTYÁK SZÁMÁRA

2/ A FELADATOK

SZÁLLÍTHATÓSÁG

- A/Gépkocsiba beszállás
- B/Gépkocsiban való viselkedés (több kutya között)
- C/Gépkocsiból kiszállás
- D/Szájkosár tűrése

GAZDA MELLETT SZEMÉLYEK KÖZÖTT VÉGREHAJTANDÓ !

- A /Közlekedés ütemváltással
- B/Fordulatok
- C/Igazodások
- D/Ültetés-helyben maradás
- E/Fektetés- helyben maradás

IRÁNYÍTHATÓSÁGI FELADATOK

- A/Irányba küldés (min. 25 m)
- B/Távolból fektetés
- C/Távolból ültetés- fektetés- állítás
- D/Továbbküldés
- E/Jobbra- balra irányíthatóság térben
- F/Behívás

FELTÉTLEN ELHOZÁS

(egy pontból irányított elhozás 20 m-ről)

- A/Fém tárgy elhozása
- B/Szövettárgy elhozása
- C/Nehéz apport elhozása (5 kg-os)

ÜGYESSÉGI FELADATOK

- A/Akadályok leküzdése (mászó-ugró-kúszó-billenő)
- B/Ölben szállítás átadással
- C/Háton szállítás (létra)
- D/Kötélhídon szállítás
- E/Gazdával kötél enyeredés

ÉRTÉKELÉS

HIÁNYOS: a teszt folyamán értékelhetetlen, vagy sikertelen a feladat végrehajtása.

2/ A KEZELHETŐSÉG: „MEGFELELT” szakminősítés esetén a 2/b végrehajtható.
(70 % alatti teljesítmény esetén a 2/a teszt min. 1 hónap elteltével megismételni!

Megszerezhető minősítések:

a/..... nevű kutya ésnevű vezetője a
szakági vizsgát eredményesen teljesítette. A vizsgától számított egy évigév
,,,,,,,hónapig kontrol kutya mellett dolgozhat, jogot és gyakorlatot szerevezve az év
letelte utáni önálló munkára.

a/..... nevű kutya ésnevű vezetője a szakági vizsgát
hiányosan hajtotta végre. A vizsgától számítottév,,,,,,,hónapig felkészülhet és újbóli
szakági vizsgára jelentkezhet.

2/ A-B FELKÉSZÜLTSEGI VIZSGÁLAT 2 – ÉVES KORT BETÖLTÖTT SPECIÁLIS KUTATÓ KUTYÁK SZÁMÁRA

2/ B GYAKORLATI VÉGREHAJTÁSA

Szagtechnikai feladatok:

- a kutya vezetője 1-5-ig számozott szagkonzervátum közül indító szagként kiválaszt egyet
- a kiválasztott szaganyag megismertetése a kutyával rögzítés a kutyában (motiválás hám stb.)
- egy 40 m x 4 m-es leszalagozott területen az öt rögzített szag mintával megegyező kijelölt szimatkatlanok közül a kiválasztottal azonos felkutatása (szabadon keresés - a kutya befolyásolása nélkül)
- a szimatkatlantól a kutya széljárásnak, erősségnek megfelelően szabadon nyomoz
- a 200 m.-es nyom 50 cm-es körzetében 3 idegen tárgy mellett nyomfektetővel szagazonos 5 tárgy jelzése a bejelentett módon
- nyom végén való viselkedés, talajról légszimatra való átváltás, szintkülönbséggel elbújt személy jelzése

Élő és halott szagának megkülönböztetése:

- 10 rejtekhelyből élő személy kiválasztása, előre bejelentett módon való jelzése 6 terelő szag (madár, szőrmés állat, élelem, mész, emberi ürülék, korom)
- 10 rejtekhelyből halott konzervált szagának, előre bejelentett módon való jelzése, 6 terelő szag (madár, szőrmés állat, élelem, mész, emberi ürülék, korom)
- 10 rejtekhelyből élő személy, majd halott konzervált szagának bejelentett módon jelzése, 6 terelő szag (madár, szőrmés állat, élelem, mész, emberi ürülék, korom)

Fedett terepen keresés:

- pórázon vezetett kutyával lassú futásban történő 1,5 km megtétele
- zárt vadak lakta kertben egy ülő egy fekvő élő személy és egy fán található halott konzervátum megtalálása – jelzése (rádió közlés)
- kutya személyeknél kitartó jelzéssel (3 perc), elhívás után kutya vezető oda vezetés

Romos területen keresés:

- kiépített mű romon adatgyűjtés alapján füst és hanghatás mellett irányított szisztematikus keresés – rádiós információs közlés
- a kutya vezetője segíti kutyája balesetmentes mozgását, az elterelő ingerek melletti elhaladást biztosítja (aggregátor, égő tűz, hangszórón földrengés moraj, mentők mozgása, sziréna)
- vízszintes és függőleges kiépítésű bűvőhelyen található élő személyek jelzése (3 fő kontaktus)
- halott konzervátum jelzése (1 anyag)
- több oldali kontrolálás, mutatósi képesség (kaparással történő irány jelzése)

2/ C FELKÉSZÜLTSGI VIZSGÁLAT 2 – ÉVES KORT BETÖLTÖTT SPECIÁLIS KUTATÓ KUTYÁK SZÁMÁRA

Vízen kutatás

Vízen kutató kutya és gazdája által végrehajtandó gyakorlatsorok:

- Gépkocsiban való viselkedés
- fegyelmi feladatsor.
- 30 méter oda-vissza úszás kutyával együtt, ki és beszállás partról, stégről csónakba, viselkedés hajóban menetközben. Keresési kedv, kitartás. Szagminta jelzése uszadék között. Víz alatt lévő szagminta jelzése végrehajtási szabályzat szerint

Megszerzhető minősítések:

a/.....nevű kutya ésnevű vezetője a
szakági vizsgát eredményesen teljesítette. A vizsgától számított egy évigév ,,....., hó
.....napig kontrol kutya mellet dolgozhat, jogot és gyakorlatot szerevezve az év letelte utáni
önálló munkára.

a/.....nevű kutya ésnevű vezetője a
szakági vizsgát hiányosan hajtotta végre. A vizsgától számítottév ,,....., hó
.....napig felkészülhet és újbóli szakági vizsgára jelentkezhethet.

3/ FELKÉSZÜLTSGI VÉDÉS 6 ÉVES KORT BETÖLTÖTT SPECIÁLIS KUTATÓ KUTYÁK SZÁMÁRA

Öregségi vizsga

a kutya és gazdája a szakági feladatot el tudja-e látni, vagy korlátozások szükségesek a vizsgaanyaghoz képest. Kutyáknál 11 év kutyavezetőknél 60 éves kor a vizsgálati határ.

*„Alapvető szakmai követelmény a mentésbe bevonható hazai kutató feladatokat
ellátó alegységhez – mentőkutyás szervezet/alegység”
című dokumentum részét képező
2. számú melléklet*

Megszerezhető minősítések:

a/.....nevű idős kutya ésnevű vezetője a
szakági vizsgát korlátozás nélkül hajtotta végre.

a/.....nevű idős kutya ésnevű vezetője a szakági vizsgát
az alábbifeladatokra korlátozta